

Başvuru Numarası : 2021/1005
Toplantı Tarihi/Sayısı : 1.12.2021/4
Karar Numarası : 2021/301
Başvuran : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Denetimli serbestlikten yararlanma talebinin reddedilmesinin eşitsizliğe yol açtığı iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası aldığını, koşullu salıverilme tarihinin 29.08.2022 olduğunu, 7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfaz Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 52'nci maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 81, 82 ve 83'üncü maddelerinde yer alan kasten öldürme suçunu hariç tutularak 5275 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 105/A maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan "bir yıllık sürenin üç yıl" uygulanacak şekilde değiştirildiğini, denetimli serbestliğe ayrılma talebi ile İdare ve Gözlem Kuruluna başvurduğunu, talebinin reddedilmesi üzerine ... İnfaz Hakimliğine itirazda bulunduğunu, İnfaz Hakimliği tarafından ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılanların açık ceza infaz kurumuna geçme hakkı bulunmadığından denetimli serbestlik hükümlerinden faydalanamayacağı gerekçesiyle talebinin reddedildiğini, ilgili mevzuatın uygulamada eşitsizliklere sebep olduğunu iddia ederek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri" başlıklı 87'nci maddesi: "*Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; ..*" hükmünü içermektedir.

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde: "*İnsan hakları ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" (g) bendinde: "*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

5. Aynı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) *Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık*

durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.” şeklinde hükme bağlanmıştır.

6. Mezkur Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesine göre: “(1) *Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.(...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”*

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesine göre: “(1) *Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında işlemler başvurunun konusu olamaz.”*

8. Mezkur Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesine göre: “(1) *Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.”* hükmü yer almaktadır.

9. Mezkur Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmez kararı” kenar başlıklı 67’nci maddesi: “(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”* şeklindedir.

III. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Anayasanın 87’nci maddesinde; yasama yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan; kural koymak, yani genel, sürekli, objektif, kişisel olmayan işlemler yapmak yasama yetkisi kapsamında kalmaktadır.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17’nci maddesinde, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte ise, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

14. Bununla birlikte başvuru; kasten öldürme suçundan açık ceza infaz kurumunda olan veya açığa ayrılma süresi gelenlerin Covid-19 tedbirleri kapsamında denetimli serbestlik hükümlerinden faydalanabildikleri halde başvuranın tahliyesine 10 ay kalmasına rağmen denetimli serbestlik hükümlerinden faydalandırılmadığı, ilgili mevzuatın uygulamada eşitsizliğe sebep olduğu iddialarına ilişkindir.

15. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte ele alındığında, denetimli serbestlik

hükümlerine ilişkin yasal düzenlemelerin yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerden olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin 4'üncü fıkrası ve Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği Kurumumuza başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
  2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
  3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,
- 01.12.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi